

Szinte csak az export nő

A GKI Gazdaságkutató Zrt. előrejelzése szerint 2011-ben ugyan eddig a külső konjunktúra kissé kedvezőbb volt a vártnál, de a világgazdaságban a szokásosnál is nagyobb a bizonytalanság. Ez a kőolajárat befolyásoló politikai helyzet kiszámíthatatlanságában, a nyersanyagárak alakulásában, az EU egyes országainak szuverén adósságválságában és a japán nukleáris katasztrófa esetleges utóhatásaiban ölt testet. A belföldi kereslet visszaesése véget ért, de itt egyelőre a stagnálás a jellemző. A külső egyensúly tovább javul. Az államháztartás hiánya – az államosított nyugdíjpénztári vagyon nélkül számítva – időarányosan alakul és a zárolásokat is figyelembe véve az előirányozottnak megfelelő lehet.

A magyar gazdaság 2011. I. negyedévében még mindig az EU átlagától (2,5%) elmaradva (2,2%) növekedett. A 2009-ben kétszámjegyű visszaesést elszenvedő észt és litván gazdaság 7-8%-os dinamikája mellett figyelemre méltó a német (4,8%), az osztrák (4%) és a szlovák (3,6%) fejlődés. A folytatódó görög és portugál visszaesés mellett Romániában már stagnálás volt tapasztalható.

A magyar bővülés szinte kizárólag az exportnak volt köszönhető. Az ipari kivitel 17%-os növekedésével szemben a belföldi értékesítés volumene 5%-kal csökkent. A kivitel gyorsabban fejlődött, mint 2010-ben, de az első hónapokhoz képest márciusban lassulás volt tapasztalható, s májusban az ipari várakozások is jelentősen romlottak. Ez a következő hónapokra némi lassulást vetít előre. Az építőiparban folytatódott a 2006 óta tartó visszaesés, a bruttó termelés I. negyedévi 7%-os csökkenése a magasépítés 2%-os és a mélyépítés 14%-os mérséklődésének eredője. Különösen az állami és lakossági finanszírozású fejlesztések estek vissza. Az átadott lakások száma több mint egyharmadával csökkent, a kiadott építési engedélyek száma a felére zuhant. Az összességében valószínűleg inkább csak stagnáló szolgáltatások közül a külső kereslethez kötődő turisztikai ágazat növekedésre is képes volt. A magasabb jövedelműek kereslete miatt a belföldi forgalom is emelkedett, de a külföldi vendégéjszakák száma így is gyorsabban nőtt (7%) a belföldiekénél (5%). A kiskereskedelmi forgalom az első negyedévben stagnált. A pénzügyi szférában a nemfizető hitelek aránya még tovább nő, ugyanakkor a válságadó (mely sokkal nagyobb, mint más országokban), valamint a jelzálog-hitelezés befagyása erőteljesen fékezi a kilábalást, az aktivitási hajlandóságot. 2011. I. negyedévében a lakossági lakás- és fogyasztási, valamint a vállalati hitelek állománya is csökkent, utóbbiaknál a hitelezési feltételek is szigorodtak. Ehhez a bankok alacsony jövedelmezőségén kívül a külföldi devizaforrások szűkülő és dráguló elérhetősége is hozzájárult.

A kormány gazdaságpolitikája - melynek fontos jellemzője volt a költségvetési mozgástér bővítéséért (vagyis további eladósodásért!) folytatott küzdelem és a nem szokványosnak nevezett (államosító, populista és alkotmányosértő) gazdaságpolitikai eszközök alkalmazása - 2011 tavaszán a Széll Kálmán Terv majd a konvergencia-program bejelentésével irányultságában helyes fordulatot vett. A fenntartható egyensúly megteremtése került a fókuszba. Ugyanakkor az új irányvonal szakmailag még mindig kidolgozatlan, az ismertté vált elgondolások az intézményi és működési reformok helyett túlzottan a szociális transzferek megkurtítására és a klasszikus általános költségvetési restrikcióna koncentrálnak. A már bejelentett lépések egy része nagy társadalmi ellenállásba ütközik, miközben fennmaradt a kettős beszéd, nem került sor a gazdaságpolitikai váltás deklarálására, ami önmagában korlátozza annak megvalósíthatóságát.

A fordulat azonban egyelőre így is óvatos bizalmat keltett a külföldi befektetőkben. A tavasszal kissé erősödő forint azonban a magas jegybanki alapkamatnak és a kedvező külső egyensúlynak is köszönhető, míg a május végi gyengülésben az újabb görög (s ezzel euró-) krízisnek volt nagy szerepe. Miközben a megkezdett gazdaságpolitikai váltás következtében a kormány egyensúlyi és finanszírozási céljai 2011-2012-ben, amint arra a magas kamat-felárral sikeres devizakötvény-kibocsátások is utalnak,

ha nem is olcsón, de nagyjából elérhetőnek látszanak, az elmúlt év „nem szokványos gazdaságpolitikája” következtében tovább gyengült tőkevonzó és növekedési képesség visszaszerzésének mikéntje még nem látszik.

A GKI Gazdaságkutató Zrt. prognózisa a magyar nemzetgazdaság 2011. évi folyamatairól

	2008	2009	2010	2011. III.. hó	2011 (előrejelzés)
1. A GDP volumenindexe (%)	100,8	93,3	101,2	-	102,5
2. Az ipari termelés indexe (összehasonlító áron, %)	98,9	82,3	110,5	112,2	109
3. Nemzetgazdasági beruházások indexe (összehasonlító áron, %)	100,4	93,5	94,4	-	101
4. Az építési-szerelési tevékenység indexe (összehasonlító áron, %)	94,9	95,7	89,9	93,0	95
5. A kiskereskedelmi forgalom volumenindexe (%)	98,2	94,8	97,7	99,8	101,3
6. A kivitel változásának indexe (folyó áron, euróban, %)	106,3	80,6	121,4	123,4	117
7. A behozatal változásának indexe (folyó áron, euróban, %)	106,6	75,2	119,4	121,6	118
8. A külkereskedelmi mérleg egyenlege (milliárd euró)	-0,6	3,4	5,5	2,1	5,7
9. A folyó fizetési és tőkemérleg együttes egyenlege (milliárd euró)	-6,8	1,4	3,8	-	3,7
10. Az euró átlagos árfolyama (forint)	251,2	280,6	275,4	270,6*	272
11. Az államháztartás hiánya (pénzforgalmi szemléletben, helyi önkormányzatok nélkül, milliárd forint)**	909	918,6	870	666,2*	690
12. A bruttó átlagkereset indexe	107,5	100,5	101,4	101,5	104,0
13. Fogyasztói árindex	106,1	104,2	104,9	104,3*	104,2
14. Fogyasztói árindex az időszak végén (előző év azonos hónap = 100)	103,5	105,6	104,7	104,7*	104
15. Munkanélküliségi ráta az időszak végén (%)	8,0	10,5	10,8	11,6	10,7

* 2011. I-IV. hó

**A költségvetésben szereplő 528 milliárd forintos nyugdíjpénztári vagyonátadással, vállalati konszolidációs és MOL részvényvásárlási kiadások nélkül

A tényadatok forrása: KSH, MNB, PM